

GRECIA ANTICĂ ȘI SINTEZA ELENISTICĂ

Polis-ul. Sparta și Atena

- schița lecției -

- Forma specifică de organizare a grecilor antici a fost **polis-ul**; aceste cetăți erau formate dintr-un oraș și pământul înconjurător.
- Toți cetății participau la viața politică a polis-ului, iar întrunirea avea loc în piața publică a cetății (**agora**).
- În fiecare cetate exista o înălțime fortificată care adăpostea templele zeilor (**Acropole**).

Sparta

- ✓ Cetatea **Sparta** (sau Lacedemona) a fost întemeiată de doriene în regiunea Laconia, din Pelopones;
- ✓ ea a fost organizată ca stat militar, având cea mai puternică armată între polisurile grecești;

Categorii sociale:

- a) **cetățenii-spartani**, singurii care aveau drepturi cetățenești și politice;
- b) **perieci** - lipsiți de drepturi cetățenești, locuiau în jurul cetății și erau meșteșugari, agricultori și negustori
- c) **hiloții** - proveneau din rândurile populațiilor cucerite de către spartani; situația lor era intermediară între cea de sclavi și de oameni liberi.

Instituții:

- ✓ **2 regi ereditari** - asigurau conducerea cetății; erau judecători ai poporului și șefii armatei;
- ✓ **Apella** (Adunarea poporului) - formată din toți bărbații majori, se discutau și votau legi;
- ✓ **Gerousia** (Sfatul Bătrânilor) - formată din 28 de bărbați, în vârstă de peste 60 de ani, aleși pe viață; rezolvau chestiuni publice, dar mai ales procese penale.

Atena

- era un polis situat în regiunea Attica, numit după zeița înțelepciunii;
- după un regim tiranic, în secolul al VI-lea toți cetățenii au primit drepturi politice egale, fiind adoptată **democrația** (demos - popor și kratos - putere);
- implementarea noului sistem politic s-a făcut în urma reformelor lui **Solon** și **Clistene**.

Categorii sociale:

- a. **demosul** - fiind format din toți cetățenii Atenei; calitatea de cetățean o avea doar cel născut din ambii părinți cetățeni;
- b. **metecii** - străini stabiliți la Atena, care erau oameni liberi, dar nu dețineau cetățenia;
- c. **sclavii**.

Instituții:

- **Arhonții** (sau magistrații) - erau aleși anual prin tragere la sorți;
- **Ecclesia** (Adunarea Poporului) - formată din reprezentanții demosului, votau și discutau legi;
- **Boulé** (Sfatul Cetății) - formată din 500 de membrii.